

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	
รหัส	21843
วันที่ 14 ส.ค. 58	เวลา 17.00 น.

ที่ สผ (สปช) ๐๐๑๔/๒๖๖๖

สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ถนนอุทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส16766๖.3 กว๗

วันที่ : ๑16688/58 สปค ✓

วันที่ : 19 ส.ค. 58 เวลา : 13:33

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของสภาปฏิรูปแห่งชาติ เรื่อง รายงานการศึกษาและข้อเสนอแนะแนวทางการสร้างความปรองดอง

ด้วยในคราวประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๔/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้พิจารณาและเห็นชอบให้เสนอรายงาน เรื่อง รายงานการศึกษาและข้อเสนอแนะแนวทางการสร้างความปรองดอง ต่อคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

อนึ่ง ผลการพิจารณาศึกษารายงาน เรื่อง รายงานการศึกษาและข้อเสนอแนะแนวทางการสร้างความปรองดอง มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. เหตุผลที่ต้องสร้างความปรองดอง

การชุมนุมของกลุ่มพลังทางการเมืองในประเทศไทย ระหว่างกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ จนถึงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่มีสาเหตุหลักมาจากความขัดแย้งทางการเมืองและอุดมการณ์ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงการต่อต้านรัฐบาลที่เข้ามามีการบริหารประเทศ คัดค้านการดำเนินนโยบายในแต่ละช่วงนั้น ได้นำสังคมไทยไปสู่การแบ่งฝักแบ่งฝ่าย เกิดความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน จนนำไปสู่การเผชิญหน้าที่รุนแรงระหว่างรัฐกับประชาชนและประชาชนกับประชาชน หากมองในภาพรวม ความขัดแย้งที่ยืดเยื้อดังกล่าวได้บั่นทอนศักยภาพในการพัฒนาประเทศไปอย่างประเมินค่ามิได้ นอกจากความรุนแรงจะทำให้เกิดการสูญเสียทางด้านร่างกายและจิตใจแล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมา ยังส่งผลกระทบไปถึงด้านการบริหารระบบของรัฐ ระบบเศรษฐกิจ เกิดความอ่อนแอในด้านสังคมวัฒนธรรมและบั่นทอนความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งล้วนเป็นเสาหลักที่สำคัญของประเทศชาติ หากความขัดแย้งดังกล่าวยังดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยปราศจากการคลี่คลายปัญหาที่มีอยู่เดิมและการแสวงหาทางออกที่เป็นรูปธรรมร่วมกันระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความเป็นไปได้สูงว่าสังคมไทยจะยังมีอาการก้าวพ้นวังวนของปัญหาเดิมได้ในระยะเวลาอันใกล้นี้ รวมทั้ง คงมีอาจฟื้นฟูเสถียรภาพและศักยภาพในการพัฒนาที่มีอยู่ในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยผลกระทบและความสูญเสียที่เกิดขึ้นดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการ “สร้างความปรองดอง” ซึ่งในที่นี้หมายถึง การคลี่คลายความขัดแย้งที่มีการใช้ความรุนแรงเข้ามาเกี่ยวข้อง ด้วยการถอดบทเรียน สร้างความรับรู้และความเข้าใจถึงสาเหตุและผลกระทบ การสำนึกรับผิดชอบและการฟื้นคืนความสัมพันธ์ การหาข้อตกลงใหม่ในกฎเกณฑ์ของการอยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกันระหว่างบุคคล

กลุ่มพลังทางการเมือง และประชาชนในชาติที่มีความคิด ความเชื่อแตกต่างกันจนแบ่งกันเป็นฝักฝ่าย การหามาตรการป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายตัวและเกิดความรุนแรงขึ้นซ้ำอีก รวมทั้งการปฏิรูป ทั้งกระบวนการและกลไกของรัฐให้สามารถรองรับการขับเคลื่อนสังคมที่อยู่ในระยะของการแปรเปลี่ยน ความขัดแย้งไปสู่การสร้างฉันทามติใหม่ ทั้งนี้ ในทางวิธีการ ต้องอาศัยการดำเนินงานแบบเป็นกระบวนการ ความเข้าใจในบริบทของความขัดแย้งและการนำหลักการที่เหมาะสมกับสภาพปัญหามาปรับใช้และที่สำคัญ คือ ความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการหาข้อตกลงร่วมกันในการแสวงหา ทางออกจากความขัดแย้งให้เป็นไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตยและสันติวิธี ซึ่งต้องมีการติดตาม ตรวจสอบให้การดำเนินการนั้นต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพสังคม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่าง ยั่งยืน

ข้อเสนอการสร้างความปลอดภัย

จากการดำเนินงานของคณะกรรมการศึกษาแนวทางการสร้างความปลอดภัย ในช่วง ระยะเวลา เดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ คณะกรรมการศึกษาแนวทางการสร้างความปลอดภัย มีข้อเสนอแนะเพื่อคลี่คลายประเด็นปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากความขัดแย้งทางการเมือง และเพื่อ ป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองซ้ำอีก รวมทั้งหมด ๖ ข้อเสนอ ดังนี้

๑. การสร้างความเข้าใจร่วมของสังคมต่อเหตุแห่งความขัดแย้ง

การสร้างความเข้าใจร่วมของสังคมต่อเหตุแห่งความขัดแย้ง โดยการสังเคราะห์ ข้อมูลเบื้องต้นจากรายงานผลการศึกษาที่หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการไว้ รวมทั้งการจัดเวทีรับฟังข้อมูล ข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหา ข้อเสนอแนะจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันของสังคม ต่อเหตุความขัดแย้ง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการกำหนดและเสนอแนะแนวทางการคลี่คลายความขัดแย้ง และป้องกันเหตุที่จะทำให้เกิดความขัดแย้งในอนาคต

๒. การแสวงหาและเปิดเผยข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ความรุนแรง

การดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริง แรงจูงใจเกี่ยวกับการละเมิดกฎหมายและ การละเมิดสิทธิมนุษยชน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่เป็นผู้กระทำการดังกล่าวในเหตุการณ์รุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการ ชุมนุมทางการเมือง และมีการเปิดเผยข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดกฎหมายและสิทธิมนุษยชน ที่ทำให้ ทราบได้ว่าเป็นผู้ใดเมื่อครบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อการสร้างความเข้าใจร่วมกันของสังคมต่อเหตุการณ์ และนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาสรุปบทเรียนในการป้องกันมิให้ประเทศชาติต้องประสบกับวิกฤตการณ์เช่นนี้อีก

๓. การอำนวยความสะดวก การสำนึกผิดและการให้อภัย

การนำหลัก ความยุติธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน (Transitional Justice) อันเป็น หลักความยุติธรรมในระยะที่ตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่พยายามทำความเข้าใจผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ และกระบวนการแบบ ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) ที่ให้ ความสำคัญกับผู้เสียหายเป็นอันดับแรกมาใช้ดำเนินการ เพื่อการอำนวยความสะดวก และเอื้อให้เกิดการ สำนึกผิดและการให้อภัย ซึ่งจะช่วยนำพาสังคมไปสู่สันติภาพ ให้สังคมเดินหน้าต่อไปโดยที่เหตุการณ์ความ รุนแรงไม่ย้อนกลับมาอีกครั้ง ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวสามารถกระทำได้โดยอาศัยกลไกตามกฎหมายที่มี อยู่ในปัจจุบันและการตรากฎหมายพิเศษเพื่อกระบวนการยุติธรรมสำหรับการปรองดองและสมานฉันท์

๔. การเยียวยา ดูแลและการฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบ

ดำเนินการเยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ชุมนุมอันเกี่ยวเนื่องมาจาก ความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งมีแนวทางดำเนินการหลายประการ เช่น การจัดตั้งศูนย์ประสานงานและรวบรวมข้อมูล

ผู้ได้รับผลกระทบทุกฝ่ายจากเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘ – พ.ศ. ๒๕๕๗ การจัดทำฐานข้อมูลผู้ได้รับผลกระทบทุกฝ่ายจากเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง การเยียวยา ดูแล และฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบทุกฝ่ายโดยมีมาตรการเยียวยาและฟื้นฟูทั้งในส่วนที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินนอกจากนี้ จะต้องมีการพัฒนา ปรับปรุง จัดทำกฎหมาย กฎระเบียบที่จำเป็น รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ ฐานการคิดคำนวณอัตราในการให้การชดเชยความเสียหายและการเยียวยา โดยไม่ทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติ

๕. การสร้างสภาวะที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกัน

การสร้างสภาวะที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ท่ามกลางความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยควรดำเนินการทั้งในด้าน (๑) พัฒนาศาสตร์สันติวิธีเพื่อความมั่นคงของชาติ บูรณาการให้การจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีเป็นหลักปฏิบัติเชิงนโยบาย ส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูปในระดับของกรอบความคิดและโครงสร้างในการบริหารราชการ ที่ตั้งอยู่บนฐานของความมั่นคงของมนุษย์ และการให้คุณค่าของสังคมพหุวัฒนธรรม (๒) ส่งเสริมให้มียุทธศาสตร์การสื่อสารกับสังคมเพื่อสร้างความเข้าใจของประชาชนให้ตระหนักถึงผลจากการใช้ความรุนแรงในการจัดการปัญหา ความเคารพและรับผิดชอบในการใช้สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล (๓) การสร้างเครื่องเตือนใจ สัญลักษณ์ความทรงจำให้สังคมได้เรียนรู้ร่วมกันถึงเรื่องราวของความขัดแย้งและรำลึกถึงความสูญเสียที่เกิดขึ้น (๔) การฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สังคมองค์กร และสถาบัน ที่มีความขัดแย้งกัน (๕) การเร่งรัด ผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างหรือองค์กรทางการเมืองให้เอื้อต่อการเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพหุนิยมให้สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายสามารถเข้าสู่งานทางการเมืองได้ เพื่อให้วาระต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นสาธารณะ ได้ถูกขบคิดถกเถียงจากมุมมองที่หลากหลาย รวมทั้ง (๖) การเร่งรัด ผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างและระบบเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมเพื่อขจัดปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางสังคม

๖. มาตรการป้องกันการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

คณะกรรมการศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดอง มีข้อเสนอให้มีการดำเนินการ ๗ ประการ ดังนี้ (๑) ควรมีการเผื่อระวังสถานการณ์ ระเบิดระว่าง และหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าหรือปะทะรุนแรงระหว่างฝ่ายประชาชนหรือฝ่ายเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคง (๒) ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามหลักนิติธรรมอย่างเคร่งครัด โดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง (๓) ปฏิรูปและกำกับบทบาทการทำหน้าที่และการรักษาจรรยาบรรณของสื่อมวลชน นำเสนอเนื้อหาสาระที่สร้างสรรค์ ไม่ยุยง บิดเบือนข้อเท็จจริง จนเกิดความเกลียดชัง หรือการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างคนในสังคม โดยยังให้หลักประกันสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน (๔) ลดบทบาทบุคคลและปฏิรูปหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการสร้างความไว้วางใจของสังคม (๕) ในเหตุการณ์ชุมนุม ควรให้หน่วยบริการทางการแพทย์เข้าถึงผู้บาดเจ็บ-เสียชีวิตโดยเร็วและปกป้องคุ้มครองผู้ให้บริการอย่างปลอดภัยที่สุด (๖) ในการควบคุมฝูงชน ใช้วิจารณญาณในการปฏิบัติต่อสถานการณ์อย่างรอบคอบ เน้นใช้การเจรจา และปฏิบัติตามหลักสากลอย่างเคร่งครัด (๗) ควรมีมาตรการตรวจสอบ ลงโทษ การแสดงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐที่ทำความเกินกว่าเหตุ

๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับการปรองดอง

๒.๑ เป็นการลดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มบุคคลที่มีความคิดต่างในทางการเมืองที่สั่งสมมาอย่างยาวนาน และร่วมกันแสวงหาแนวทางเพื่อนำพาประเทศคืนสู่สันติสุขอย่างยั่งยืน

๒.๒ เป็นการสร้างความตระหนักรู้ให้กับสังคมเพื่อก้าวข้ามความขัดแย้งที่เป็นการบั่นทอนเสถียรภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ

๒.๓ มีแผนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความชัดเจนทั้งในแง่หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ หน่วยงานสนับสนุน และการกำหนดช่วงเวลาในการดำเนินการก่อนหรือหลังการที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ

๓. กรอบเวลาในการสร้างความปรองดอง

การปรองดองเป็นเรื่องที่ไม่สามารถบังคับกันได้และจำเป็นต้องใช้เวลา เนื่องจากการปรองดองเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสังคม ระหว่างเหยื่อและผู้กระทำ ระหว่างคู่ขัดแย้ง และระหว่างผู้ที่มีความคิดความเชื่อแตกต่างกัน ดังนั้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการปรองดองของผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มทุกฝ่าย การให้เกียรติและเคารพซึ่งความแตกต่างของกันและกันจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง การปรองดองจึงต้องอาศัยช่วงเวลาและสถานการณ์ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการสร้างความปรองดอง จึงเสนอรายงานฉบับนี้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างความปรองดองในโอกาสอันควรต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายเทียนฉาย กีระนันทน์)

ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๕๐